

LÆRERVEJLEDNING
MANGLEN PÅ ARBEJDSKRAFT
- UDFORDRINGER OG LØSNINGER
SAMFUNDSFAG A

ARBEJDSGIVERIET
Dansk Arbejdsgiverforening

Formål

At eleverne arbejder med fagbegreber, der kaster lys over aktuelle emner som arbejdsudbud og arbejdsmarkedspolitik.

At give eleverne indsigt i den danske model og hovedargumenter hos arbejdsmarkedets parter i trepartsforhandlinger.

Fag

Samfundsfag A

Indhold

Forløbet baserer sig på tre afsnit af podcasten Arbejdsgiveriet om manglen på arbejdskraft og kan fx benyttes til at belyse det økonomiske kredsløb, vækst og strukturpolitik – eller som afsæt til en diskussion om velfærdsstatens udfordringer og arbejdsmarkedets udvikling.

Tidsforbrug

2 x 90 minutter.

Materialer

Materialet indeholder link til podcasten, noteringsark og rollespilskort.

INDHOLD

Kort om forløbet.....	2
Modulplan.....	2
Link til podcast.....	4

Materialet er udviklet af Mads Feodor Nilsson, lærer ved Rungsted Gymnasium, og Åben Virksomhed.

Kort om forløbet

Hvilke perspektiver er der i dansk arbejdsmarkedspolitik? Hvordan fungerer den danske model? Og hvordan forsøger arbejdsmarkedets parter på forskellige vis at komme aktuelle problemstillinger om mangel på arbejdskraft i møde?

Disse spørgsmål bliver dine elever klogere på i de to undervisningsmoduler, der tager udgangspunkt i tre afsnit af [Dansk Arbejdsgiverforenings podcast *Arbejdsgiveriet*](#) om manglen på arbejdskraft.

I modulerne kommer eleverne til at dykke ned i konkrete cases og arbejde med fagbegreber, der kaster lys over aktuelle emner som arbejdsudbud og arbejdsmarkedspolitik. Samtidig får de indsigt i, hvordan den danske model og arbejdsmarkedets parter spiller en nøglerolle i at finde løsninger på disse presserende udfordringer.

Modulplan

Modul 1

Forberedelse:

Forud for dette modul skal eleverne have læst om strukturpolitik og arbejdsmarkedspolitik, herunder aktiv arbejdsmarkedspolitik, opkvalificerings- og strammingsstrategi (interventionistisk og markedsorienteret).

Fokus:

Sigtet med dette undervisningsmodul er at skabe forståelse for de forskellige udfordringer og muligheder, der er forbundet med udvidelse af arbejdsstyrken. Desuden giver modulets indhold mulighed for at sætte relevante fagbegreber i en aktuel og konkret sammenhæng.

Dette første modul består af tre sekvenser:

Første sekvens

Start timen med en opsamling på dagens lektie samt præsentation af dagens fokuspørgsmål: *Hvordan skaber vi mere arbejdskraft?*

Anden sekvens

Her skal eleverne undersøge hver deres perspektiv på mangel på arbejdskraft. Eleverne deles op i mindre grupper på 2-4 elever, der hver tildeles ét af tre temaer: international arbejdskraft, fastholdelse af seniorer på arbejdsmarkedet eller færre på varig offentlig forsørgelse.

Lad grupperne lytte til hver deres afsnit af podcasten *Arbejdsgiveriet*, hvor de noterer relevante pointer på noteringsarket undervejs. Eleverne identificerer forskellige argumenter og perspektiver blandt de medvirkende i podcastafsnittene.

Tredje sekvens

Nu skal eleverne bruge deres viden fra podcastafsnittene til at udfolde en faglig argumentation. Eleverne sammensættes i arbejdsgrupper, hvor der indgår elever fra alle tre temaer, så alle perspektiver er

repræsenteret. Eleverne skal her præsentere hinanden for, hvilke muligheder og begrænsninger der er ved udvide arbejdsudbuddet inden for deres tema.

Eleverne skal desuden vurdere, om der er tale om interventionistisk eller markedsorienteret arbejdsmarkeds-politik.

Afslutningsvis diskuterer I klassen, hvilken betydning mangel på arbejdskraft kan have for os som samfund, samt hvilken af de tre tilgange til forøgelse af arbejdsudbuddet eleverne vurderer, er politisk realiserbare.

Modul 2

Forberedelse:

Forud for dette modul skal eleverne have læst om den danske model, arbejdsmarkedets parter og kollektive overenskomster. DR har desuden [en fin explainer om den danske model](#), som kan bruges som inspiration. Lad også eleverne læse om trepartsforhandlinger, f.eks. [i denne korte tekst fra Beskæftigelsesministeriet](#).

Fokus:

I dette modul får eleverne gennem et rollespil indblik i de forskellige politiske prioriteringer og interesser, der gør sig gældende i relation til arbejdsmarkedet. Eleverne skal desuden konkretisere debatten om arbejdsudbud og bringe forskellige opfattelser ”i spil”

Til dette modul vil der være en fordel at have et ekstra lokale eller to til rådighed.

Introduktion

Præsentation af setting:

Det danske arbejdsmarked er brandvarmt, og den danske økonomi går glip af vækst og velstand på grund af mangel på arbejdskraft. Arbejdsmarkedets parter er indkaldt af regeringen til trepartsforhandlinger, så Danmark kan finde en holdbar løsning på udfordringerne på arbejdsmarkedet. Nu er det parternes bundne opgave at finde frem til et kompromis, som kan præsenteres for befolkningen og den ventende presse...

Forberedelse af rollespillet.

Eleverne inddeles i tre grupper:

1. Arbejdsgiverforeningerne
2. Lønmodtagerne
3. Regeringen

Rollespillet i gang

Runde 1: Rollegrupperne mødes.

Eleverne samles nu i deres rollegrupper og diskuterer strategi og mål i forhold til de fire punkter, der skal træffes afgørelse om:

- Hvordan bør vi forholde os til rekruttering af udenlandsk arbejdskraft?
- Hvordan kan vi få seniorerne til at blive længere på arbejdsmarkedet?
- Hvordan kan vi få nedbragt antallet af borgere på offentlig forsørgelse?
- Hvordan skal efteruddannelse af arbejdstagere finansieres?

Runde 2: Forhandlingsgrupperne mødes.

Eleverne samles i klassen og bliver instruerede i, at de nu skal ud i forhandlingsgrupperne – dvs. at de nu skal ud i forhandlingsrum, som består af to medlemmer fra hver af rollegrupperne. Målet er, at der i slutningen af forhandlingen foreligger en trepartsaftale underskrevet af alle forhandlingspartnere, der tager

stilling til alle forhandlingspunkter. Der skal være konkrete aftalepunkter, der adresserer alle fire forhandlingspunkter.

Runde 3: forberedelse af 'doorstep'.

Repræsentanterne for de tre parter i arbejdsgrupperne forbereder et 'doorstep', så de er i stand til at fremhæve, hvad de særligt er tilfredse med at have fået med i den endelige trepartsaftale. Et par af arbejdsgrupperne udvælges til at præsentere deres 'doorstep'.

Opsamling:

Klassen diskuterer, i hvilken grad et sådant rollespil kan repræsentere den politiske proces der foregår i relation til arbejdsmarkedet.

Link til podcast

Del 1:

[Arbejdsgiveriet Podcast Series – Apple Podcasts](#)

[Arbejdsgiveriet | Podcast on Spotify](#)